Kulturutskottets betänkande

1984/85:7

om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter (prop. 1984/85:1)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1984/85:1 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter jämte femton motioner.

Utskottet har i ärendet inhämtat yttrande från försvarsutskottet, FöU 1984/85:1 y (*bilaga 2*).

I propositionen lämnas en beskrivning av musikens situation och regionmusikens och Rikskonserters betydelse för musiklivet som bakgrund till förslag i propositionen att riksdagen nu bör fatta ett principbeslut om att verksamheten vid regionmusiken och Rikskonserter skall omorganiseras.

Förslaget till principbeslut innehåller följande huvudpunkter. Regionmusiken och Rikskonserter samordnas både på central och regional nivå. Landstingen erbjuds att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamheten. Statligt bidrag skall utgå till den nya regionala musikorganisationen. En central musikinstitution – för vilken staten har ansvaret – skall finnas på riksnivå och ha till uppgift att främja utvecklingen av musiklivet i hela landet och inom olika musikaliska uttrycksformer. Staten skall även i fortsättningen ta ett särskilt ansvar för musiken i försvaret och i statsceremoniella sammanhang och föreslås därför behålla ansvaret för regionmusikavdelningen i Stockholm. Ute i landet läggs ansvaret för tjänstemusik inom försvaret på fem regionala ensembler. Omorganisationen genomförs inom ramen för befintliga statliga resurser.

Propositionen innehåller också riktlinjer för det förberedelse- och förhandlingsarbete som skall ta vid sedan principbeslutet är fattat. Riktlinjer anges för arbetet med den nya regionala musikorganisationen vad gäller den regionala indelningen, uppgifterna, verksamhetsformen och fördelningen av det statliga bidraget till den nya organisationen. Av tillgängliga resurser, nu sammanlagt 142 milj. kr., föreslås 110 milj. kr. gå till den regionala verksamheten, vilket är i runt tal 10 milj. kr. mer än vad den regionala delen av regionmusiken och rikskonsertverksamheten nu kostar. Bl. a. föreslås att totalt 4 750 000 kr. skall användas för att förstärka musikresurserna i Kalmar län, i Värmlands län, i Gävleborgs och Västernorrlands län samt i Norrbottens län.

Riktlinjer anges också för arbetet med den centrala musikinstitutionen och dess uppgifter, verksamhetsform och resurser.

Utskottet tillstyrker i allt väsentligt propositionen och framför i samband med behandlingen av de olika delfrågorna en rad synpunkter av vägledande betydelse för det fortsatta arbetet på omorganisationen.

Fyra reservationer har avgetts, nämligen två av företrädarna för moderata samlingspartiet, en av företrädarna för centerpartiet och en av företrädaren för folkpartiet. Vidare har företrädarna för moderata samlingspartiet avgett två särskilda yttranden.

Propositionens hemställan

Regeringen (utbildningsdepartementet) har i proposition 1984/85:1 föreslagit riksdagen att

dels godkänna vad som i propositionen föreslagits
1. beträffande omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter,
2. beträffande den regionala musikorganisationen,
3. beträffande den centrala musikinstitutionen,

dels medge att regeringen får besluta om de förändringar av sammansättning och mandattider för styrelserna för regionmusiken och Rikskonserter som föranleds av omorganisationen.

Motioner

Motioner väckta under allmänna motionstiden 1984

I motion 1983/84:1656 av Per Olof Håkansson (s) yrkas, såvitt här är i fråga (yrkandena 1–3),

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fördelningen till regionerna av statliga resurser för musikutövning m. m.,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om regionvis och successiv övergång till ett regionalt ansvarstagande för musikpolitiken m. m.,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vissa gemensamma musikpolitiska frågors fortsatta handläggning på central nivå.

I motion 1983/84:1671 av Sten Svensson (m) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om den framtida organisationsformen för musiken i det militära försvaret.

Motioner väckta med anledning av proposition 1984/85:1

I motion 1984/85:2 av Rune Torwald m. fl. (c, m, fp) yrkas att riksdagen beslutar att regionmusikavdelningen i Uddevalla skall kvarstå under statligt huvudmannaskap.

I motion 1984/85:3 av Arne Nygren (s) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer att den föreslagna centrala musikorganisationskommittén får i uppdrag att överväga hur regionmusikavdelningar med de dubbla uppgifter som redovisats i motionen skall stödjas.

I motion 1984/85:4 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen avslår propositionens förslag att överföra huvudmannaskapet för den regionala musikorganisationen till landstingen,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om ett nytt förslag om regionalisering av Rikskonserters och regionmusikens verksamhet enligt de riktlinjer som förordas i motionen,

3. att riksdagen bifaller förslaget om inrättandet av en central musikinstitution med de begränsningar i verksamheten som motionen föreslår.

I motion 1984/85:5 av Jan-Erik Wikström (fp) och Kerstin Anér (fp) yrkas

1. att riksdagen uttalar sig för att en förutsättning för statsbidrag till landstingen bör vara att dessa tillgodoser kvalitetsaspekten vid den regionala musikpolitiska planeringen,

2. att riksdagen uttalar sig för att den centrala musikinstitutionen skall få i uppgift att fullfölja det kvalitetspräglade program som Rikskonserter i dag svarar för,

3. att riksdagen beslutar att av de totala resurserna om 142 milj. kr. ett belopp av 107 milj. kr. skall utgå till den regionala musikorganisationen och ett belopp av 23 250 000 kr. ställas till förfogande för den centrala musikinstitutionen,

4. att riksdagen uttalar sig för att i de regionala musikpolitiska handlingsprogrammen den totala bilden av musiklivet i regionen bör redovisas,

5. att riksdagen beslutar att studieförbunden inte skall få använda sina statsbidrag för att anlita regionmusiken,

6. att riksdagen uttalar sig för att olika musikpolitiska intressen bör beredas tillfälle att medverka i organisationskommitténs arbete.

I motion 1984/85:6 av Bengt Kindbom m. fl. (c, fp) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts angående samarbetet över länsgränserna i Västsverige i samband med omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter.

I motion 1984/85:7 av Ralf Lindström m. fl. (s, m, c) yrkas att riksdagen som sin mening om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter uttalar att regionmusikavdelningen i Karlskrona genom omfördelning i enlighet med motionen skall tilldelas statliga resurser som möjliggör en utökning av stämbesättningen med minst sex musiker.

I motion 1984/85:8 av Karl Boo m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande det statliga ansvaret under regionaliseringsskedet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande fullständig administration i regionerna,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande utformningen av en flexibel resurs,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande behov av medelsanvisning för stöd till utvecklingsprojekt i syfte att öka det regionala ansvaret,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande den centrala musikinstitutionens uppgifter och statens ansvar för skilda musiktraditioner och -genrer,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande turnéverksamhet och internationell artistförmedling,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande musik inom försvaret,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande arbetsgivarorganisation på kulturområdet,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande musikfrågorna i Stockholms län,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande organisationskommitténs sammansättning,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs rörande möjligheterna till ett snabbare genomförande av reformen.

I motion 1984/85:9 av Rune Ångström (fp) yrkas att riksdagen beslutar att av de för den regionala musikverksamheten avdelade 110 milj. kr. ytterligare 2 milj. kr. öronmärks som anslag till regionmusiken i Västerbotten.

I motion 1984/85:10 av Inga-Britt Johansson m. fl. (s) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om att kulturrådet bör utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att inlemma symfoni- och kammarorkestrarna i det regionala samarbetet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om arbetsgivarorganisationsfrågorna.

I motion 1984/85:11 av Inga-Britt Johansson m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av en omfördelning av det statliga stödet till den regionala musikverksamheten så att skillnaden i villkoren för den kulturella verksamheten mellan Stockholmsregionen och övriga landet utjämnas.

I motion 1984/85:12 av Gunnar Björk i Gävle (c) yrkas

1. att riksdagen begär att regeringen uppdrar åt statens kulturråd att utarbeta en plan för landets symfoniorkestrar,

2. att riksdagen begär att regeringen låter genomföra en försöksverksam-

het för Gävleborgs symfoniorkester genom ett vidgat turnéansvar inom flera län.

I motion 1984/85:13 av Margareta Winberg m. fl. (s, c) yrkas att riksdagen uttalar sig för vad i motionen anförts beträffande den militära tjänstemusikens förhållande till övrigt musikliv.

I motion 1984/85:14 av Sonja Rembo m. fl. (m) yrkas att riksdagen beslutar att staten även i fortsättningen skall vara huvudman för regionmusikavdelningen i Uddevalla.

Vissa bakgrundsuppgifter

Rikskonserter tillkom efter beslut av riksdagen år 1968 (prop. 1968:45, SU 114, rskr 263). Institutet är en statligt finansierad stiftelse med uppgift att på olika sätt främja musiklivet i landet.

Regionmusiken skapades i början av 1970-talet genom en omorganisation av militärmusiken (prop. 1970:31, SU 21, rskr 282, prop. 1973:65, KrU 18, rskr 142). Den är en statlig myndighet med uppgift att framföra musik inom det allmänna musiklivet, främst genom medverkan i rikskonsertverksamheten och inom försvarsmakten. Under fjärde huvudtiteln beräknas medel för ersättning till regionmusiken för musik inom försvarsmakten och vid statsceremonier.

Regionmusiken och Rikskonserter svarar för en betydande del av de statliga insatserna i musiklivet. Under så gott som hela den tid som de båda institutionerna funnits och verkat har frågan om organisationen av dessa statliga insatser diskuterats, dock utan att detta lett till några beslut om större förändringar.

I enlighet med ett uppdrag av regeringen i oktober 1978 avlämnade statens kulturråd år 1981 två rapporter, Musik i försvaret (1981:5) och Regional musikpolitik (1981:6). Rapporterna har remissbehandlats tillsammans med en promemoria, kallad Regionmusikens och Rikskonserters roll i det regionala musiklivet, som utarbetats gemensamt av direktörerna för regionmusiken och Rikskonserter.

Propositionen läggs fram efter samråd med Landstingsförbundet.

Sedan propositionen beslutades har efter regeringsbemyndigande en organisationskommitté tillsatts för att förbereda omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter. Organisationskommittén, som antagit namnet centrala musikkommittén, har tre huvuduppgifter. Kommittén skall utarbeta förslag till en central musikinstitution som efterträder Rikskonserter för uppgifter på riksnivå. Kommittén skall vidare ha ansvaret för att samordna arbetet med den centrala och den regionala verksamheten och organisationen. Kommittén skall slutligen ha huvudansvaret för att planera omställningen till den nya organisationen.

Statens förhandlingsnämnd har fått i uppdrag att träffa avtal med de nya huvudmännen om villkoren för att överta den regionala verksamheten.

Utskottet

Principfrågan om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter

Regionmusiken och Rikskonserter skall enligt förslag i propositionen samordnas både på central och regional nivå. Landstingen i berörda län skall erbjudas att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamheten. På central nivå skall finnas en statlig musikinstitution med uppgift att stödja den regionala musikverksamheten och den musikpolitiska utvecklingen i landet.

Vidare föreslås att staten även i fortsättningen skall ta ett särskilt ansvar för musik inom försvaret och för att upprätthålla och utveckla de militärmusikaliska traditionerna. Staten skall därför bibehålla ansvaret för regionmusikavdelningen i Stockholm, som också i statsceremoniella sammanhang kommer att behålla omfattande uppgifter, medan ansvaret för tjänstemusik inom försvaret i övriga delar av landet läggs på fem regionala ensembler.

Avsikten är att omorganisationen skall genomföras inom ramen för befintliga statliga resurser. Dessa resurser skall utnyttjas på det sättet att – utöver kostnaderna för den centrala institutionen och för regionmusikavdelningen i Stockholm – det skall utgå dels bidrag till de nya huvudmännen för den regionala musikverksamheten, dels kompensation för kostnaderna för tjänstemusik inom försvaret av de fem regionala ensembler som får ansvaret för musiken.

Enligt propositionen skall den nya organisationen träda i verksamhet med början den 1 januari 1988.

Utskottet vill för sin del inledningsvis konstatera att regeringens förslag innebär ett led i strävandena mot ett av de centrala mål för den statliga kulturpolitiken som lades fast år 1974 och som innebär att kulturpolitiken skall främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner på kulturområdet. Detta har närmare utvecklats i propositionen (s. 5). Utskottet ställer sig därför enhälligt bakom förslaget att det i här aktuellt avseende skall ske en regionalisering på musikområdet och att en samordning sker av regionmusiken och Rikskonserter både på central och regional nivå.

Då det gäller den närmare utformningen av en regionaliserad verksamhet framställs erinringar i motion 4 (m). Motionärerna framhåller att kommunen – inte landstinget – är den naturliga enheten för en decentraliserad musikverksamhet. De erinrar om de kommunala musikskolornas verksamhet samt framhåller att ett stort antal musikensembler, körer och föreningar med musik på programmet har primärkommunen som sitt verksamhetsområde. Motionärerna anför också att primärkommunernas musiksatsningar är avsevärt större än landstingens. De anser att den regionalisering som föreslås i propositionen bör innebära att kommunerna erbjuds att ta ett grundläggande ansvar för den regionala verksamheten och att som huvudmän bör finnas

ett lämpligt antal stiftelser, som bildas av de kommuner som finns i regionen, studieförbund, musik- och orkesterföreningar, enskilda grupper på musikområdet samt övriga intressenter. I de delar av landet där det nu finns ett väl fungerande samarbete på musikområdet bör stiftelsens verksamhetsområden sammanfalla med dessa regioner.

Enligt utskottets mening talar starka skäl för att landstingen skall erbjudas att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamhet som regionmusiken och Rikskonserter nu bedriver. Landstingen har utarbetat kulturpolitiska program i vilka i allmänhet ingår musikpolitiska avsnitt. Landstingen framstår som de naturligt sammanhållande organen för den aktuella verksamheten. Som framgår av det musiksamarbete som utvecklats på olika håll, bl. a. i Västsverige, kan det många gånger vara till fördel för musiklivet att ett ännu större område än det som ingår i ett landsting utgör enhet för musikverksamheten i en region; denna fråga behandlas i det följande. Med kommunerna som huvudmän skulle det uppenbarligen bli nödvändigt med ett framtvunget, noga reglerat samarbete mellan kommunerna redan i samband med att avtal skulle träffas om överflyttning av huvudmannaskapet för den aktuella musikverksamheten från central till lokal nivå. Om även andra huvudmän än kommuner skulle ingå, skulle arbetet bli än mer komplicerat. Trots att den tid som står till förfogande för att genomföra en regionalisering på området är mycket knapp, har kritik riktats mot att det kommer att ta alltför lång tid innan regionaliseringen är genomförd. Om kommunerna skulle väljas som huvudmän, skulle enligt utskottets bedömning en regionalisering inte kunna komma till stånd förrän ännu senare än vad som blir fallet enligt propositionens förslag. Utskottet tillstyrker på grund av det anförda propositionen och avstyrker motion 4 i aktuell del (yrkandena 1 och 2). Utskottets ställningstagande innebär inte att utskottet tagit ställning till hur det regionala samarbetet skall ske eller i vilken form de nya huvudmännen skall bedriva verksamheten. Utskottet återkommer även till dessa frågor. Det finns dock redan i detta sammanhang skäl understryka angelägenheten av att de resurser och det intresse som finns i kommunerna på musikområdet tillvaratas. Detsamma gäller fria organisationer.

En särskild fråga i förevarande sammanhang är om och i vilken utsträckning det finns skäl att bibehålla det statliga huvudmannaskapet för regionmusiken med hänsyn till att musiken i försvaret och i statsceremoniella sammanhang är en statlig angelägenhet.

Försvarsutskottet anför i detta avseende i huvudsak följande.

På en del håll har regionmusiken haft vissa svårigheter att inom ramen för sina resurser tillhandahålla musik för försvaret på ett tillfredsställande sätt. Enligt utskottets mening är emellertid ett fortsatt utnyttjande av regionmusiken för detta ändamål den mest rationella lösning som står till buds. Den tänkta koncentrationen av ansvaret för den nu aktuella musikverksamheten till sex musikavdelningar innebär en kraftsamling av resurserna och anger en klar ansvarsfördelning. Hittillsvarande erfarenheter bör kunna tillvaratas i

det omfattande arbete som måste föregå övergången till den nya organisationen.

Musiken för försvaret och i statsceremoniella sammanhang är en statlig angelägenhet. Utskottet finner det därför naturligt att musikavdelningen i Stockholm, i enlighet med regeringsförslaget, kvarstår under statligt huvudmannaskap. Utskottet har övervägt ett bibehållande av det statliga huvudmannaskapet också för övriga avdelningar som enligt propositionen skall svara för försvarets behov av musik. Utskottet har dock stannat för att biträda det principbeslut som föreslås i propositionen. Ställningstagandet har gjorts mot bakgrund av propositionens otvetydiga uttalande om statens ansvar när det gäller musiken inom försvaret och för att upprätthålla och utveckla de militärmusikaliska traditionerna. Utskottet räknar med att detta ansvar inte bara skall komma till uttryck genom det statliga huvudmannaskapet för Stockholmsavdelningen och ekonomisk kompensation till berörda musikavdelningar utan också prägla det omfattande avtalsarbete som förestår. Den föreslagna centrala myndigheten kan förutsättas få ett ansvar för fortlöpande stöd också till den militärmusikaliska verksamheten.

Försvarsutskottet anser mot den redovisade bakgrunden att det inte är påkallat att riksdagen uttalar sig i enlighet med yrkande 7 i motion 8 (c); motionärerna vill att staten i förhandlingarna med de nya huvudmännen skall skapa garantier som möjliggör såväl behållande som utveckling av den kulturskatt som militärmusiken utgör. Motionärerna framhåller att behovet av internationella kontakter och av utbildning särskilt måste beaktas.

Kulturutskottet, som inte har något att erinra mot vad försvarsutskottet anfört och som återkommer till frågan om det finns skäl beträffande även en annan musikavdelning än avdelningen i Stockholm att bibehålla det statliga huvudmannaskapet, vill för sin del tillägga följande.

Det är angeläget att värna om militärmusikens traditioner. Den militära musiken och dess ceremonitraditioner utgör en del av vårt kulturarv. Militärmusiken är värd att föras vidare inte endast som musik inom försvaret utan även i andra sammanhang. Militärmusiken röner stor uppskattning hos allmänheten och den kan därför också utgöra en förmedlande länk till andra musikupplevelser. Intresset att värna om militärmusiken har därför en bredare grund än den som endast hänför sig till musik inom försvaret.

Kulturutskottet anser liksom försvarsutskottet att någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 8, yrkande 7, inte är påkallad.

Utöver det ovan anförda vill utskottet framhålla att den centrala musikinstitutionen också bör ta sitt ansvar bl. a. för att militärmusiken utvecklas och för internationella kontakter på området. Även på utbildningssidan har den centrala musikinstitutionen en roll att fylla.

Försvarsutskottet anför i sitt yttrande vidare bl. a. följande.

Av det föregående framgår att utskottet inte tillstyrker bifall till motion 1983/84:1671 (m) som förordar en återgång till en organisation med uppgift att exklusivt svara för försvarets behov av musik. Motionären anser bl. a. att försöksverksamheten med utbildning av en musikpluton i Strängnäs bör vidareutvecklas som ett led i detta syfte. I anslutning till vad som anförs i motion 1671 om musikplutonverksamheten vill utskottet peka på sitt

uttalande i annat sammanhang (FöU 1983/84:4) att denna verksamhet av dittillsvarande erfarenheter att döma är ett värdefullt tillskott till militärmusiken. Därvid framhöll utskottet också hemvärnsmusikkårerna som en värdefull tillgång. Utskottet vill i linje med dessa uttalanden understryka betydelsen av att musikkårer med frivillig personal och värnpliktiga även i fortsättningen får utgöra komplement till regionmusiken. Genom sådana musikkårers insatser minskar behovet av framträdanden av regionmusiken. Därigenom breddas också förståelsen för militärmusiken och dess traditioner. De kan i vissa fall även bidra till nydaning av militärmusiken.

Kulturutskottet har inte heller i denna del något att erinra mot försvarsutskottets synpunkter. Det innebär bl. a. att om musikkårer med frivillig personal och värnpliktiga får möjlighet att komplettera regionmusiken då det gäller musik i försvaret, regionmusiken får ett utökat utrymme för att framträda i civila sammanhang.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion 1671 (m).

I anslutning till vad utskottet i det föregående anfört vill utskottet erinra om att då regionmusiken skapades i början av 1970-talet avsikten var att den nya organisationens resurser till en stor del skulle användas i det allmänna musiklivet. En breddning av verksamheten borde ske och en samverkan med andra musiker och musikinstitutioner komma till stånd (prop. 1970:31 bl. a. s. 31–33). Utvecklingen under de gångna åren har i många avseenden varit framgångsrik då det gäller att inrikta verksamheten i enlighet med det sagda. Förslaget i den nu behandlade propositionen innebär en möjlighet att ytterligare samordna regionmusiken med det övriga musiklivet. Det blir en viktig uppgift för de nya huvudmännen att ta till vara denna möjlighet.

Enligt propositionsförslaget skall således ansvaret för att behovet av tjänstemusik inom försvaret ute i landet tillgodoses läggas på fem regionala ensembler, däribland musikavdelningen i Uddevalla. Motionärerna bakom motionerna 2 (c, m, fp) och 14 (m) anser att denna avdelning liksom Stockholmsavdelningen bör kvarstå under statligt huvudmannaskap. Motionärerna hävdar bl. a. att avdelningen redan nu till 70 % används för musik för försvaret och i statsceremoniella sammanhang. Detta engagemang kommer, hävdar motionärerna, att ytterligare öka i den föreslagna organisationen eftersom Uddevallaavdelningen i denna blir den enda musikavdelningen i Västra militärområdet som är profilerad för militärmusikaliska framträdanden.

Försvarsutskottet anför beträffande denna motion följande.

Utskottet har inte kunnat finna att Uddevallaavdelningens uppgifter för försvarsmakten och i statsceremoniella sammanhang kan jämställas med Stockholmsavdelningens. De torde i framtiden varken till form eller omfattning i nämnvärd grad komma att avvika från dem som övriga ensembler med motsvarande uppgifter kan förväntas få. Enligt utskottets bedömning finns det därför inte skäl att ge Uddevallaavdelningen den organisatoriska särställning som motionärerna föreslår. Motionerna bör avslås.

Kulturutskottet ansluter sig till försvarsutskottets bedömning och avstyrker således motionerna 2 och 14.

Utskottet delar föredragande statsrådets uppfattning att det är nödvändigt att genomföra omorganisationen på ett samlat sätt. Förhandlingar och andra förberedelser i vilka både nuvarande och blivande huvudmän är inblandade kan inte genomföras successivt såsom kulturrådet föreslagit, nämligen genom att nya huvudmän övertar verksamheten allteftersom förhandlingar kan slutföras med varje enskilt landsting. Alltför många problem är gemensamma för att detta skall vara en lämplig och praktisk lösning. Utskottet avstyrker därför ett yrkande i motion 1656 (s) i vilket förordats en regionvis och successiv övergång till ett regionalt ansvarstagande för musikpolitiken (yrkande 2).

Utskottet återkommer till frågan om möjligheterna att tidigarelägga reformen.

Den regionala musikorganisationen

Grunder för regional indelning

Landstingen skall enligt propositionen i egenskap av nya huvudmän för verksamheten vid regionmusiken och den regionala delen av rikskonsertverksamheten själva avgöra vilken regional indelning som är lämplig. De nya huvudmännen skall själva besluta i vilka former samverkan skall ske. Staten bör enligt propositionen träffa en särskild överenskommelse med Stockholms läns landsting, som inte berörs direkt av omorganisationen.

Samtidigt som det i propositionen understryks att, som nyss angetts, de nya huvudmännen själva får avgöra vilken regional indelning som är lämplig redovisas flera – enligt utskottets mening tungt vägande – skäl för att man väljer en regional indelning som bygger på samverkan över länsgränserna. Det redovisas flera exempel på sådan samverkan som nu sker eller planeras. I två exempel, som avser Västsverige och Skåne, samverkar landsting och primärkommuner.

I två motioner, 6 (c, fp) och 11 (s), lämnas liksom i propositionen redovisning för den samverkan som sker inom Stiftelsen Västsvensk musikverksamhet. Stiftelsens uppgift är att utveckla och främja samarbetet kring musikfrågor i västra Sverige. Göteborgs och Bohus läns landsting, Skaraborgs läns landsting och Göteborgs kommun står som stiftare medan Älvsborgs läns landsting är adjungerat i stiftelsens styrelse.

I motiveringen till motion 6 spåras en oro för att det pågående, väl fungerande samarbetet på musikområdet i västra Sverige skulle äventyras om förslaget i propositionen genomförs. Utskottet anser att det inte finns fog för en sådan oro. Propositionen, som utskottet biträder i denna del, ger klart uttryck för uppfattningen att ett samarbete av aktuellt slag bör både få fortsätta och vidareutvecklas och det föreslås inte några begränsningar då det gäller en regions storlek eller – som närmare berörs i det följande – formerna

för samverkan mellan olika huvudmän. Motionens syfte får enligt utskottets mening anses tillgodosett. I den andra motionen, nr 11, framställs ett mer övergripande yrkande, som behandlas i ett följande avsnitt (s. 17).

Det är, understryks det i motion 8 (c), angeläget att Stockholms län inte ställs utanför den föreslagna regionaliseringen och att utvecklingen inom det fria musiklivet främjas i länet.

Propositionen innebär att staten skall behålla ansvaret för såväl regionmusikavdelningen i Stockholm som rikskonsertverksamheten i Stockholms län och att en särskild överenskommelse skall träffas mellan staten och landstinget i länet om utnyttjandet av de statliga musikresurserna inom landstingets område. Det understryks att även om Stockholms läns landsting inte kommer att ha ansvaret som huvudman för en egen regional musikorganisation landstinget har ett fortsatt ansvar för att länets musikbehov tillgodoses, att de statliga musikresurserna i länet utnyttjas för detta ändamål och att arrangörerna inom länet kan göra detta på samma villkor som kommer att gälla för landet i övrigt.

I anslutning till detta uttalande och med anledning av vad som anförs i den nämnda motionen kan utskottet konstatera att det innebär särskilda problem att tillgodose musiklivets behov i ett län med den struktur Stockholms län har med en mycket stark befolkningskoncentration i delar av länet. I linje med det synsätt som präglar propositionen måste det emellertid ankomma på det enskilda landstinget att pröva hur problemen skall lösas. Utskottet anser att det inte är påkallat med något särskilt riksdagsuttalande med anledning av motionen i denna del (yrkande 9).

Utskottet vill här starkt understryka vad som anförs i propositionen om att det kan vara viktigt att de olika enheterna inom den nya organisationen får möjlighet att verka även utanför den egna regionen. Det är därför angeläget att undvika likriktning när det gäller enheternas musikaliska profil och användningsområde. De olika enheterna bör inte stöpas i samma form. De bör inriktas på att komplettera varandra, anförs det i propositionen, så att de kan delta i ett brett och varierat utbyte av konserter och musikupplevelser inom en större del av landet, ibland t. o. m. hela landet. Denna fråga hänger nära samman med bl. a. möjligheterna att få till stånd en väl utvecklad turnéverksamhet, något som dock i hög grad är en resursfråga.

I senare avsnitt i detta betänkande kommer utskottet att ytterligare behandla samverkansfrågor på det regionala planet.

Uppgifter

En regional musikpolitisk planering som utgår från musiklivets totala situation inom regionen bör enligt propositionen göras. I planeringen bör beaktas att den nya regionala organisationen byggs upp för att fullfölja regionmusikens uppgifter på det regionala planet och den regionala delen av Rikskonserters verksamhet. Att planeringen utgår från musiklivets totala

situation innebär emellertid att den bör ha betydligt vidare syften. Bl. a. bör den klargöra situationen om behovet av insatser för frilansande musiker och för arrangörsverksamhet.

Följande fem regionala ensembler, nämligen de nuvarande musikavdelningarna i Boden, Östersund, Linköping, Karlskrona och, som tidigare angetts, Uddevalla, bör tillsammans med den statliga musikkåren i Stockholm få ansvaret för att tillgodose behovet av tjänstemusik för försvarets myndigheter inom var sin räjong, anförs det i propositionen.

Med hänsyn bl. a. till vad som anförs i motion 5 (fp) vill utskottet starkt understryka att det är viktigt att en musikpolitisk planering kommer till stånd som ger en total bild av musiklivet i regionen. Som framhålls i propositionen är ett viktigt skäl för den föreslagna omorganisationen att denna skall ge betydligt bättre förutsättningar än hittills för en självständig och heltäckande musikpolitik. Man måste därför uppmärksamma även det rika musikliv som nu finns utanför den ram som statliga, primärkommunala och landstingskommunala insatser ger. Utskottet vill utöver vad som anges i propositionen i sammanhanget särskilt peka på att man både vid planeringen och vid den inventering som föregår denna måste beakta den omfattande musikverksamhet som bedrivs av svenska kyrkan och av de fria trossamfunden, i många fall utan direkt anknytning till gudstjänstverksamheten. I likhet med vad som på olika sätt kommer till uttryck i propositionen finner utskottet anledning att här också poängtera att syftet med den regionala musikpolitiska planeringen skall vara att musiklivet i dess helhet och inte bara den sektor där staten nu överlåter ansvaret skall stimuleras och vidareutvecklas. Utskottet anser att det inte är erforderligt med något särskilt riksdagsuttalande med anledning av motionsyrkandet (yrkande 4).

Det handlingsprogram som utarbetas inom de olika landstingen bör innehålla klara musikpolitiska prioriteringar, anförs det i propositionen. Arbetet på programmet bör utgå från en kulturpolitisk helhetssyn och ha som mål att utveckla ett musikliv som fungerar för människor i olika miljöer och med olika levnadsvillkor. Bl. a. av detta skäl bör musikutbudet präglas av bredd och mångfald.

Utskottet ställer sig bakom dessa uttalanden. Utskottet vill emellertid tillägga att det synsätt som präglar propositionen visar att den musikpolitiska planeringen också måste bygga på att musiklivet skall stå på en kvalitetsmässigt hög nivå. Ansvaret för att kvalitetsaspekter i musiklivet tillgodoses i regionerna åvilar huvudmännen och det är av vikt att denna fråga uppmärksammas vid de förestående förhandlingarna med landstingen. Utskottet vill samtidigt peka på att, som framhålls i propositionen, det bl. a. beträffande det konstnärliga utvecklingsarbetet måste bli fråga om ett delat ansvar och ett nära samspel mellan den regionala och centrala nivån. Att den centrala musikinstitutionen som skall skapas får stor betydelse för att kvalitetsaspekterna skall tillvaratas i musiklivet kommer att beröras i det följande.

Då det gäller det bidrag som skall utgå av statliga medel till de nya

huvudmännen finns skäl framhålla att medlen är avsedda att användas för engagemang av musiker på professionell nivå och till kostnader för viss annan personal.

I vart fall i ett inledande skede kommer f. ö. medlen att i betydande utsträckning vara bundna genom de förpliktelser som huvudmännen kommer att få åta sig gentemot musiker och andra personer som nu är anställda inom regionmusiken och Rikskonserter. Under hänvisning till det anförda anser utskottet att syftet med motion 5 är tillgodosett såvitt däri behandlas kvalitetsaspekter vid den regionala musikpolitiska planeringen (yrkande 1).

För att huvudmännen skall kunna leva upp till kravet på en kvalitetsmässigt högtstående musikverksamhet är det enligt utskottets mening angeläget att det finns en väl utvecklad administration i regionerna. Inte minst i övergångs- och uppbyggnadsskedet ställs stora krav på administrationen. Detta måste beaktas då man bygger upp den nya regionala organisationen. Även om utskottet således anser att det bör finnas en regional organisation med goda administrativa resurser är det uppenbart att vissa uppgifter måste skötas centralt för att musiklivet som helhet bäst skall gagnas. Utskottet tänker härvidlag bl. a. på planeringen av nationella och internationella turnéer.

Självfallet måste en dubblering av administrativa funktioner undvikas. Det är därför bl. a. viktigt att den centrala musikinstitutionens uppgifter mycket klart avgränsas. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att något riksdagens initiativ med anledning av motion 8 i denna del (yrkande 2) inte är erforderligt.

Frilansmusikernas verksamhet är av mycket stort värde för musiklivet. Deras situation berörs i flera sammanhang i propositionen. I denna framhålls bl. a. (s. 21) att det kan finnas en risk för att regionaliseringen missgynnar frilansmusikerna genom att intresset ute i regionerna i första hand dras till de fasta ensemblerna och deras roll och uppgifter. Skillnaderna mellan frilansmusiker och fast anställda musiker när det gäller sysselsättnings- och utkomstmöjligheter kan fördjupas.

Utskottet anser i likhet med vad som kommer till uttryck i propositionen att frilansmusikernas situation måste förbättras genom olika slags insatser. Vid det fortsatta arbetet rörande regionaliseringen måste enligt utskottets mening hänsyn tas till behovet av sådana förbättringar.

I propositionen tas upp studieförbundens möjlighet att använda sina statsbidrag till kulturverksamhet för att anlita regionmusiker i interna konserter eller andra amatörkulturella aktiviteter (prop. s. 22). Sedan propositionen beslutades har kulturrådet med giltighet från halvårsskiftet i år beslutat om vissa ändringar i föreskrifterna och kommentarerna till dessa i fråga om statsbidragsreglerna på området (KRFS 1984:13–15). Ändringarna vidgar bl. a. möjligheterna för studieförbunden att utnyttja statsbidragen då det gäller produktioner från Rikskonserter och regionmusiken.

Utskottet anser med hänsyn till vikten av att värna om frilansmusikernas

sysselsättnings- och engagemangsmöjligheter att det är angeläget att effekterna av dessa regeländringar följs noga. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motion 5 (fp) yrkande 5.

En annan fråga som har betydelse för frilansmusikernas villkor avser arrangörsavgifterna, dvs. de avgifter som arrangörerna betalar för olika produktioner. En nackdel med det nuvarande systemet är att arrangörsavgifterna är alltför beroende av om produktionen är subventionerad eller inte. Detta missgynnar det icke-subventionerade utbudet, bl. a. frilansmusiker och fria musikgrupper med inget eller begränsat samhällsstöd. En översyn av arrangörsavgifterna bör, framhålls det i propositionen (s. 29), syfta till att skapa en bättre balans mellan stödet till produktionssidan å ena sidan och subventionerna till arrangörsledet å den andra och på så vis minska skillnaderna i kostnader för den lokala arrangören mellan fast anställda musiker och ensembler och frilansande musiker och grupper. Enligt föredragande statsrådets mening är det angeläget att få till stånd ett så långt möjligt enhetligt system som går att tillämpa inom hela den nya organisationen.

Utskottet anser det angeläget att en översyn av angivet slag kommer till stånd under förberedelserna för omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter. Utskottet utgår från att de nya huvudmännen kommer att ställa sig positiva då det gäller att medverka till att ett nytt, enhetligt system skall tillämpas.

Utskottet har i det inledande avsnittet biträtt regeringens förslag att staten skall ha ett särskilt ansvar för musik inom försvaret. I propositionen framhålls att häri ingår både ansvaret för att bevara och utveckla de militärmusikaliska traditionerna och de löpande uppgifterna för försvaret i form av ceremonimusik (musik vid statsbesök etc.), högvaktsmusik och tjänstemusik vid försvarets myndigheter. Utskottet har inte något att erinra mot vad som anförs i propositionen om hur de löpande uppgifterna för försvaret skall fördelas mellan musikkåren i Stockholm och de fem regionala ensemblerna (prop. s. 21).

Då det gäller musik i anslutning till högvaktsavlösning vid Stockholms slott har chefen för regionmusiken inför utskottet framhållit att det bör vara möjligt att behålla beriden musikkår även efter reformen. Utskottet anser såväl utifrån kulturpolitiska som turistmässiga synpunkter att mycket starka skäl talar för att en högvakt med beriden musikkår bör bibehållas.

I två motioner, 10 (s) och 12 (c), tas upp frågor som avser symfoniorkestrarna och, i en av motionerna, kammarorkestrarna. Motionärerna för sitt resonemang utifrån förhållandena i Gävleborgs län, där Gävleborgs symfoniorkester är verksam. Motionärerna bakom motion 10 yrkar att statens kulturråd skall utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att inlemma orkestrarna i det regionala samarbetet. Motionären bakom motion 12 vill att kulturrådet skall utarbeta en plan för landets symfoniorkestrar, som avser orkestrarnas framtida roll och finansiering samt det interregionala samarbetet. Motionären vill också att – som ett led i arbetet – Gävleborgs

symfoniorkester skall få ett vidgat turnéansvar inom flera län.

Utskottet är inte berett att i detta sammanhang förorda en övergripande utredning rörande symfoni- och kammarorkestrarna. En sådan utredning skulle i nuläget i viss mån stå i motsättning till förslag i propositionen, nämligen att de nya huvudmännen skall göra en planering som utgår från musiklivets totala situation i regionen och att ett samarbete på regional basis skall ske, där regionindelningen skall göras efter huvudmännens eget bedömande. Därtill kommer att resursfrågor rörande de nuvarande symfoniorkestrarna, till vilka betydande statligt stöd utgår i form av s. k. grundbidrag, bör prövas i budgetsammanhang.

Genom att huvudmännen skall göra en planering som utgår från musiklivets totala situation måste en regionindelning väljas som tar hänsyn till bl. a. intresset av att symfoni- och kammarorkestrar skall kunna verka inom ett större område. Självfallet bör det vara möjligt för en huvudman att ha en fast samverkan med andra huvudmän även på det sättet att samverkan omfattar endast viss del av musikutbudet, såsom exempelvis en viss orkester. Detta står i överensstämmelse med vad som föreslås i propositionen och med vad utskottet anfört i det föregående. Enligt vad ovan sagts beträffande motion 8 måste huvudmännen ha sådana egna administrativa resurser att det är möjligt att skapa ett väl fungerande interregionalt samarbete även utan medverkan av den centrala musikinstitutionen. Ett sådant samarbete är inte minst viktigt då det gäller symfoni- och kammarorkestrar, eftersom sådana orkestrar finns endast på ett fåtal platser – som påpekats i en av motionerna finns det inte någon symfoniorkester norr om Gävle. Då det gäller att ordna nationella turnéer måste man räkna med att den centrala institutionen ofta behöver medverka.

Utskottet vill här tillägga att enligt vad utskottet inhämtat centrala musikkommittén avser att i samband med sin medverkan i det kommande förberedelse- och förhandlingsarbetet arbeta ut modeller för samverkan mellan huvudmännen i här aktuellt avseende.

I musikkommittén ingår en företrädare för Landstingsförbundet och till kommittén har knutits bl. a. en expert från statens kulturråd. Något riksdagens initiativ är med hänsyn till det anförda inte erforderligt i aktuellt avseende.

Med anledning av yrkandet om en försöksverksamhet för Gävleborgs symfoniorkester med turnéansvar i andra län än Gävleborg vill utskottet framhålla att avsikten är att den centrala musikinstitutionen skall disponera medel för att stödja turnéer.

Utskottet anser sammanfattningsvis att det inte är erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandena (motion 10 yrkande 1 och motion 12).

I motion 3 (s) tas upp en fråga som har nära samband med de nyss diskuterade frågorna. Motionärerna tar som utgångspunkt förhållandena i Västerbottens län, där Norrlandsoperan och regionmusikavdelningen i

Umeå på olika sätt samverkar. Det påpekas att regionmusiken utöver sin ordinarie uppgift också skall utgöra en musikalisk resurs för musikteatern som i betydande utsträckning turnerar utanför länet trots att den fortfarande finansieras som en vanlig länsteater. Motionärerna vill att centrala musikkommittén skall få i uppdrag att överväga hur regionmusikavdelningar med dubbla uppgifter av angivet slag skall stödjas.

Då det gäller samverkan mellan olika landsting, sedan dessa blivit huvudmän för den nuvarande regionmusiken, hänvisar utskottet till vad som ovan sagts beträffande symfoniorkestrarna. Utskottet hänvisar också till vad som där sagts om utarbetandet av modeller för samverkan. Utskottet, som i ett avsnitt om resurser behandlar storleken av det statliga bidraget till de nya huvudmännen, avstyrker motion 3.

Inte heller motion 13 (s, c) påkallar enligt utskottets bedömning någon riksdagens åtgärd. Motionärerna menar att det är nödvändigt att betona att ett beslut om att – som föreslås i propositionen och som motionärerna tillstyrker – lägga ansvaret för den militära tjänstemusiken i södra Norrland i Östersund inte får innebära att man försvårar möjligheter att även tillgodose andra intressen inom regionens musikliv.

Som skäl för sitt ställningstagande vill utskottet anföra följande. Utskottet har i det föregående relativt utförligt uppehållit sig vid frågor om tjänstemusiken i försvaret. Ansvaret för denna musik skall regleras genom avtal, bl. a. för musikavdelningen i Östersund. Då det gäller innehållet i avtalet måste självfallet, liksom då det gäller de övriga fyra avdelningar som skall svara för tjänstemusiken i försvaret utanför Stockholm, hänsyn tas till att ett av syftena med propositionsförslaget är att, som det uttrycks i motionen, landstingen skall få möjlighet att själva ta ansvar för utvecklingen av länets musikliv. Denna utveckling bör givetvis, som också anförs i motionen, utgå från det regionala och lokala behovet och de kulturella traditioner som resp. region har.

Resurser

Då det gäller resurser till den regionala musikorganisationen föreslås i propositionen följande (s. 25).

> Omorganisationen genomförs inom ramen för befintliga statliga resurser. Här anges dessa i belopp som är hämtade från eller relaterade till nivån i regleringsbrevet för budgetåret 1983/84.
>
> Resurserna, totalt 142 milj. kr., fördelas så att 110 milj. kr. skall utgöra det statliga bidraget till den regionala musikorganisationen. I bidraget ingår medel för att täcka kostnaderna för musik i försvaret genom berörda regionala ensembler. Vidare ingår medel för att förstärka resurserna för musikverksamhet i vissa län samt för utjämnings- och stimulansåtgärder inom det fria musiklivet. Den största delen av bidraget motsvarar baskostnaderna för personal, lokaler, resor och traktamenten samt produktions- och verksamhetsmedel. Den närmare fördelningen av det statliga bidraget görs i förhandlingar mellan staten och de nya huvudmännen.

Staten skall under övergångsperioden före omorganisationen i vanlig ordning pröva lokalfrågorna.

Det framtida statsbidraget fastställs efter årliga överläggningar mellan staten och Landstingsförbundet. Någon kostnadsövervältring till landstingssektorn skall inte ske.

Utskottet har gjort en sammanställning av de beräkningar som ligger till grund för regeringsförslaget enligt den redovisning som lämnas i propositionen. Sammanställningen fogas vid betänkandet som *bilaga 1*. Som framgår av bilagan motsvarar det totalbelopp, 142 milj. kr., som beräknas stå till förfogande för omorganisationen de båda anslagen till regionmusiken och Rikskonserter jämte 11,8 milj. kr. för musik inom försvaret, däri inbegripet kostnaderna för musik i statsceremoniella sammanhang.

Förslaget innebär bl. a. att ca 10 milj. kr. flyttas över från den centrala verksamheten i Stockholm till den regionala organisationen.

Då det gäller musik inom försvaret bör, som framgår av innehållet i propositionen, en noggrann reglering av de olika ensemblernas förpliktelser ske i avtalen mellan staten och de blivande huvudmännen för musikavdelningarna i Boden, Östersund, Linköping, Uddevalla och Karlskrona. Berörda landsting bör få full ekonomisk kompensation för sina åtaganden rörande musiken för försvaret. Tillgängliga medel – enligt propositionen 11,8 milj. kr., däri inberäknat kostnaderna för musik för försvaret av Stockholmsavdelningen – ger en yttersta ram för i vilken utsträckning musikavdelningarna blir förpliktade utföra musik i försvaret.

I flera motioner framställs yrkanden om fördelningen av de regionala resurserna.

Motion 11 (s) mynnar ut i ett övergripande yrkande av innehåll att en omfördelning av det statliga stödet till den regionala musikverksamheten skall ske så att skillnaden i villkoren för den kulturella verksamheten mellan Stockholmsregionen och landet i övrigt utjämnas. Som tidigare angetts tar motionärerna Musik i Väst-samarbetet som utgångspunkt för yrkandet.

Kulturutskottet har i olika sammanhang haft anledning att uttala sig om fördelningen av resurser för kulturområdet mellan Stockholmsregionen och landet i övrigt. Som utskottet tidigare i år framhållit (KrU 1983/84:18 s. 12) råder det enighet inom utskottet om att de ytterligare resurser som kan tillföras institutioner som omfattas av grundbidragssystemet bör fördelas under stort hänsynstagande till decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken. Utskottet är dock inte berett att förorda att nuvarande resurser omfördelas från institutioner i storstadsområdena för att tillgodose detta mål. Att i syfte att tillgodose decentraliseringsmålet skära ned verksamheten vid centrala institutioner, som står utanför grundbidragssystemet, bör inte heller komma i fråga. En konsekvens av utskottets ställningstagande är i nuvarande budgetläge – där resurser ofta måste skapas genom omfördelningar – att decentraliseringssträvandena måste ses i ett relativt långt tidsperspektiv. Utbyggnad av kulturverksamheten i underförsörjda regioner tillhör dock de

uppgifter som måste prioriteras under de närmaste åren. Utskottet, som också hänvisar till KrU 1983/84:18 (s. 11–13), anser med hänsyn till det anförda att motion 11 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Ett i viss mån likartat yrkande framställs i motion 1656 (s), som väckts under den allmänna motionstiden 1984. Motionären återger påståenden om att den nuvarande fördelningen av statliga grundbelopp till regionala orkestrar i hög grad missgynnar institutioner i Skåne och att förhållandet är likartat på teaterområdet. Han anser att förhållandet bör rättas till i förevarande sammanhang eller att det i vart fall bör läggas fram en preciserad plan härför.

Utskottet hänvisar till vad som nyss anförts om stödet till den regionala kulturverksamheten. Härutöver finns det, då det gäller statliga bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, anledning erinra om att det till Malmö stadsteater utgår flera grundbidrag än till någon annan teaterinstitution och att det till musikinstitutioner i Skåne–Malmö konserthusstiftelse och Helsingborgs konsertförening – utgår tillhopa 142 grundbidrag av totalt för hela landet 629.

På grund av det anförda och då grundbidragsfrågor bör prövas i budgetsammanhang avstyrker utskottet motionen i denna del (yrkande 1). Det sagda står inte i motsättning till att ett syfte med den statliga insatsen för den nya regionala musikorganisationen är att uppnå en bättre och rättvisare fördelning mellan olika regioner av det statliga stödet till musikverksamhet än vad vi nu har. Fem av de landstingsområden som är underförsörjda bör då det gäller resurser för musiker och/eller lokaler för musikverksamhet få en särskild förstärkning med tillhopa ca 5 milj. kr.

I tre motioner fastställs direkta erinringar mot den beräknade fördelningen av det belopp om – i 1983/84 års budgetsiffror – 142 milj. kr. som berörs av reformen. Motionerna är nr 7 (s, m, c), nr 9 (fp) och nr 5 (fp). Sistnämnda motion behandlas i avsnittet om den centrala musikinstitutionen.

I motion 7 förordas att regionmusikavdelningen i Karlskrona skall tilldelas resurser som möjliggör en utökning av stämbesättningen med minst sex musiker. Regionmusiken i Stockholm bör få sina resurser minskade i motsvarande mån. I motion 9 föreslås att regionmusiken i Västerbotten skall tillföras 2 milj. kr. som särskild förstärkning. Motiveringen härför är i huvudsak densamma som den som anförs i motion 3 (se ovan s. 15), nämligen att regionmusiken har en dubbel uppgift eftersom den också skall medverka vid Norrlandsoperans framträdanden. I motion 9 anges inte varifrån resurserna bör tas.

Utskottet är inte berett att – utöver vad som föreslås i propositionen – i detta sammanhang förorda någon särskild förstärkning av resurserna i vissa regioner. Den föreslagna reformen bör enligt propositionen ske inom ramen för tillgängliga resurser, något som utskottet tillstyrker. En ytterligare nedskärning av de centrala resurserna kan utskottet inte ställa sig bakom och inte heller en omfördelning av resurserna mellan olika regionmusikavdel-

ningar. Utskottet avstyrker motionerna 7 och 9.

Då det gäller dispositionen av de resurser som kommer att ställas till de nya huvudmännens förfogande finns skäl framhålla följande. Genom de förhandlingar som skall föras mellan staten och de nya huvudmännen kommer arbetsgivaransvaret för personal inom regionmusik och Rikskonserter att överföras till de nya huvudmännen. Därutöver kommer det att finnas vissa resurser som huvudmännen kan disponera för att anlita exempelvis frilansmusiker. I ett längre perspektiv kommer, enligt utskottets bedömning, möjligheterna för de enskilda huvudmännen att skapa en egen musikprofil att öka genom att huvudmännen flexibelt inom vissa ramar kan utnyttja de resurser som överförs i samband med huvudmannaskapsförändringen. Utskottet anser att motion 8 (c) i motsvarande del får anses besvarad med det anförda (yrkande 3).

Verksamhetsform m. m.

De flesta regionala institutioner på kulturområdet som bildats efter 1974 års kulturpolitiska beslut har formen av stiftelser. Även förvaltning direkt inom landsting förekommer i några fall. Direkt förvaltning kan inte väljas som företagsform om flera landsting eller landsting och kommuner gemensamt skall driva verksamhet.

De nya huvudmännen skall enligt propositionsförslaget själva bedöma vilka verksamhetsformer som är lämpliga för den nya regionala musikorganisationen och därvid väga samman olika intressen och önskemål.

Denna fråga har delvis berörts i det föregående. Utskottet har inte något att erinra mot propositionen i denna del.

I detta sammanhang tas i propositionen upp frågan om arbetsgivarsidans organisation på kulturområdet. Föredragande statsrådet uttalar att han delar den uppfattning statens kulturråd gett uttryck åt, nämligen behovet av en mer samlad arbetsgivarorganisation på kulturområdet än vad vi nu har. Denna fråga, anför han, bör kunna behandlas bl. a. i samband med överläggningar mellan befintliga arbetsgivarorganisationer inom stat, kommun och landsting (prop. s. 25).

Samma fråga tas upp i flera motioner. Motionärerna bakom motion 8 (c) erinrar om att man från centerns sida flera gånger kritiserat den uppsplittrade arbetsgivarorganisationen på kulturområdet men att frågan likväl inte lösts. De anser att centrala musikkommittén, där de offentliga arbetsgivarna är företrädda, genom tilläggsdirektiv skall få i uppdrag att pröva frågan. I motion 10 (s) lämnas en ingående beskrivning av den nuvarande situationen på arbetsgivarsidan inom musikområdet. Det framhålls att Teatrarnas riksförbund och samtliga dess medlemmar begärt sitt utträde ur Svenska arbetsgivareföreningen med giltighet från kommande årsskifte. Motionärerna anser att en lösning av arbetsgivarorganisationsfrågorna lättare skulle kunna nås om man inte nu slår fast att den centrala musikinstitutionen, som

enligt propositionen bör vara en stiftelse, skall ha statligt reglerade tjänster (prop. s. 35). Centrala musikkommittén bör få i uppdrag att lösa angivna fråga.

Utskottet anser att det är nödvändigt att regeringen nu med kraft tar sig an organisationsfrågan på arbetsgivarsidan inom kulturområdet. Frågan är ytterst betydelsefull både för teater- och musikinstitutionerna. Utskottet har av de argument som framförts motionsvägen blivit övertygat om att det skulle vara till fördel för en lösning av frågan om centrala musikkommittén inte i sitt arbete är bunden av villkoret att personalen hos den centrala musikinstitutionen skall ha statligt reglerade tjänster. Som en följd härav bör motsvarande gälla i fråga om tjänsterna vid regionmusikavdelningen i Stockholm.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av propositionen, motion 8 yrkande 8 och motion 10 yrkande 2.

Den centrala musikinstitutionen

Uppgifter

Förslaget rörande den centrala musikinstitutionen preciseras i propositionen på följande sätt (s. 30).

Den centrala musikinstitutionen skall främja utvecklingen av musiklivet i hela landet och inom olika musikaliska uttrycksformer. Uppgifterna skall anpassas efter regionala och lokala behov.

Sammanfattningsvis skall den centrala musikinstitutionen ha följande uppgifter: egen musikproduktion, som också innefattar produktion av fonogram, internationella kontakter, utvecklingsarbete och fortbildning, konsult- och informationsverksamhet, samt administrativ service. Tyngdpunkten i verksamheten bör ligga på ett aktivt, musikpolitiskt och musikpedagogiskt utvecklingsarbete med särskild inriktning på musikverksamhet bland barn och ungdom och i nya publikgrupper.

Utskottet delar uppfattningen i propositionen att det som ett uttryck för det statliga ansvaret för musikverksamheten och den musikpolitiska utvecklingen i landet även i fortsättningen bör finnas en musikinstitution på central nivå. Motion 1656 (s), vari framhålls behovet av en sådan institution, får genom detta ställningstagande anses tillgodosedd i motsvarande del (yrkande 3).

Som framgår av det föregående föreslås att den centrala musikinstitutionen skall ha i uppgift bl. a. att svara för en egen musikproduktion, som också innefattar produktion av fonogram.

Motionärerna bakom motion 4 (m) biträder förslaget om inrättandet av en central musikinstitution men anser att verksamheten bör ha en mera begränsad omfattning än den som föreslås i propositionen, nämligen så till vida att de vill att institutionen inte skall ha egen musikproduktion. Motionärerna vänder sig särskilt mot att institutionen skall ha en egen

fonogramproduktion. Det finns, anför de, numera åtskilliga bolag som framställer fonogram av mycket hög kvalitet. Dessa tillgodoser även kravet på ett "smalt" utbud med hjälp av det stöd till utgivning av fonogram som kulturrådet i dag har ansvaret för men som den centrala institutionen bör ta över.

Utskottet anser i likhet med föredragande statsrådet att, även om en större del av musikproduktionen kommer att kunna skötas regionalt i framtiden, det är angeläget att den centrala institutionen har resurser för egen musikproduktion. Det behövs ett riksutbud av produktioner med nationell och internationell prägel som kan komplettera och berika det regionala och lokala musiklivet.

Frågan om behovet av fonogramproduktion ägnas stor uppmärksamhet i propositionen (s. 33 och 34). Även i motion 8 (c) framhålls att den centrala musikinstitutionens fonogramutgivning är musikpolitiskt mycket betydelsefull. Sedan propositionen beslutades, har regeringen uppdragit åt Rikskonserter att se över och avge förslag angående inriktningen och omfattningen av Rikskonserters fonogramutgivning. Utredningen skall ha till syfte att begränsa kostnaderna för utgivningen och knyta denna närmare till Rikskonserters övriga verksamhet. Förslag skall lämnas om vilken utgivning som är möjlig inom en kostnadsram som är minskad till två tredjedelar av den kostnad som fonogramverksamheten uppgick till budgetåret 1983/84, dvs. med i runt tal 3 milj. kr. Inom denna ram skall produktionen i första hand inriktas på fonogram som står i ett direkt samband med Rikskonserters konsertproduktion, fonogram som är ett led i presentationen utomlands av svensk musik och svenska artister och fonogram med pedagogisk inriktning.

Stiftelsen skall samråda med centrala musikkommittén i den utsträckning förslaget innefattar frågor rörande ekonomi, bemanning och organisation.

Utskottet anser att uppdraget till Rikskonserter är väl motiverat inte minst med tanke på de förhållandevis höga kostnaderna för Rikskonserters fonogramverksamhet. Det är även med den begränsning av utgivningskostnaderna som utredningen syftar till angeläget att största möjliga effektivitet i produktionshänseende åstadkommes. Utskottet får anledning att återkomma till frågan om fonogramproduktionen sedan utredningsarbetet slutförts.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motionsyrkandet (motion 4 yrkande 3).

Utskottet tar härefter upp motion 5 (fp) till behandling, såvitt däri yrkas att riksdagen skall uttala sig för att den centrala musikinstitutionen skall få i uppgift att fullfölja det kvalitetspräglade program som Rikskonserter i dag svarar för.

Utskottet delar den uppfattning som kommer till uttryck i motionen. Enligt utskottets mening är det självklart att den centrala musikinstitutionen skall värna om musiklivets kvalitet i alla delar av sin verksamhet. Med hänsyn till vad som anförts i propositionen anser sig utskottet kunna utgå från att den centrala musikkommittén i sitt utredningsarbete beaktar kvalitetsaspekter.

Utskottet vill härvidlag särskilt peka på att enligt vad som tidigare sagts den centrala musikinstitutionen skall ha resurser så att den kan svara för ett riksutbud av produktioner med nationell och internationell prägel som kan komplettera och berika det regionala och lokala musiklivet. Då det gäller utvecklingsarbetet understryks i propositionen bl. a. att det i uppgifterna skall ingå att främja förnyelse och konstnärlig utveckling inom olika musik-genrer, att initiera verksamhet i nya former, att utarbeta läromedel och annat pedagogiskt material, att praktiskt utnyttja musikvetenskaplig eller annan forskning av kulturpolitiskt intresse, att samla, bearbeta och dokumentera kunskaper och erfarenheter som görs inom musiklivet både på det nationella och internationella planet. Utskottet – som får anledning att närmare diskutera den centrala musikinstitutionens uppgifter, sedan regeringen lagt fram sitt förslag på grundval av musikkommitténs utredningsarbete – anser att motionsyrkandet inte erfordrar någon åtgärd av riksdagen (motion 5 yrkande 2).

Vad utskottet anfört ovan innebär i viss mån även ett svar på motion 8 (c) i här aktuell del (yrkande 5). Motionärerna vill att den centrala musikkommittén skall belysa statens ansvar för skilda musiktraditioner och -genrer och hur ansvaret skall utövas i samspel med frivilliga organisationer. Kommittén bör också belysa det centrala musikorganets ansvar för musikalisk förnyelse, bl. a. genom engagemang av tonsättare samt för publikfrågor. Enligt utskottets uppgifter ligger de angivna uppgifterna inom ramen för det uppdrag som ankommer på den centrala musikkommittén. Det är därför inte heller i fråga om det här aktuella motionsyrkandet erforderligt med någon riksdagens åtgärd.

Utskottet tar i detta avsnitt slutligen upp frågan om internationell artistförmedling, dvs. den verksamhet som består i att förmedla utländska artister till svenska arrangörer och att placera svenska artister och ensembler hos utländska arrangörer. Enligt vad utskottet inhämtat har AMS-kommittén (A 1981:02) till arbetsmarknadsdepartementet överlämnat ett förslag i ämnet som bygger på ett tidigare och i propositionen nämnt (s. 35) förslag om försöksverksamhet inom Rikskonserter. Kommittén framhåller att förmedling av tonkonstnärer till och från utlandet handhas i dag i huvudsak av två förmedlingar som drivs i enskild regi och som arbetar i vinstsyfte samt att det saknas en förmedling som kan utgöra ett alternativ till dessa och som kan arbeta i den offentliga förmedlingens anda.

Motionärerna bakom motion 8 (c) anser att en konkurrens till den privata förmedlingen skulle ha en positiv inverkan på den snabba kostnadsutvecklingen inom området.

Utskottet delar motionärernas uppfattning. Utskottet förutsätter att regeringen med skyndsamhet prövar frågan. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandet är enligt utskottets mening inte erforderlig (yrkande 6 delvis).

Verksamhetsformer

I propositionen föreslås följande (s. 35).

Den nya centrala musikinstitutionen bör ha samma verksamhetsform som Rikskonserter f. n. har och således vara organiserad som en statlig stiftelse. Stiftelsen bör ledas av en styrelse med stort regionalt inflytande och en direktör.

Personalen hos stiftelsen bör ha statligt reglerade tjänster. Verksamheten vid den nuvarande regionmusikavdelningen i Stockholm och rikskonsertverksamheten i Stockholms län bör på lämpligt sätt anknytas till den nya institutionen.

Utskottet har i det föregående uttalat att det finns skäl att inte binda utredningsarbetet genom att redan nu ta ställning till om personalen hos den nya stiftelsen eller hos regionmusikavdelningen i Stockholm skall ha statligt reglerade tjänster. I övrigt har utskottet inte något att erinra mot propositionsförslaget.

Resurser

I propositionen anförs (s. 37).

Resurserna för omorganisationen, som i detta sammanhang anges i belopp hämtade från eller relaterade till nivån i regleringsbrevet för budgetåret 1983/84, fördelas så att 20 250 000 kr. beräknas stå till förfogande för den centrala musikinstitutionen.

För regionmusikavdelningen i Stockholm beräknas kostnaderna till drygt 11 milj. kr. och för rikskonsertverksamheten i Stockholms län till ca 750 000 kr. Av kostnaderna för regionmusikavdelningen utgör 3,3 milj. kr. ersättning för uppgifterna inom försvaret.

En överenskommelse bör träffas med Stockholms läns landsting om landstingets bidrag till kostnaderna för musikverksamheten i länet.

I motion 5 (fp) yrkas att den centrala musikorganisationen skall få dra en kostnad som är 3 milj. kr. högre än enligt regeringsförslaget. Enligt motionärerna bör medlen till den nya regionala organisationen reduceras i motsvarande mån.

I konsekvens med utskottets ställningstagande till resurserna inom den regionala organisationen avstyrks motionsyrkandet (yrkande 3).

Utskottet tillstyrker även i övrigt propositionen i denna del.

Genomförande

I enlighet med vad som tidigare angetts skall förberedelsearbetet bedrivas så att den nya organisationen kan påbörja sin verksamhet den 1 januari 1988.

Den centrala musikkommittén skall framlägga ett utredningsförslag rörande bl. a. den centrala musikinstitutionen senast den 30 november 1985. Vidare skall, på grundval av material som tas fram av kommittén, statens förhandlingsnämnd sluta avtal med de nya huvudmännen. Regeringen har

för avsikt att våren 1986 återkomma till riksdagen i ärendet. Efter riksdagsbeslutet behövs tid för att genomföra omställningsåtgärder och för detaljutredningar för att den nya organisationen skall kunna börja sin verksamhet.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte är möjligt att genomföra reformen snabbare än vad som föreslås i propositionen. Vid denna bedömning beaktar utskottet även innehållet i det trygghetsavtal som gäller för regionmusiken. Motion 8 (c) avstyrks i motsvarande del (yrkande 11).

Utskottet förutsätter att centrala musikkommittén, som består av ordförande och tre ledamöter, bedriver utredningsarbetet i nära samråd med företrädare för olika musikpolitiska intressen. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 5 (fp) yrkande 6 och motion 8 (c) yrkande 10, vari denna fråga tas upp, erfordras därför inte.

Vissa övergångsfrågor

Utskottet tillstyrker att riksdagen medger att regeringen får besluta om de förändringar av sammansättning och mandattider för styrelserna för regionmusiken och Rikskonserter som föranleds av omorganisationen.

Övrigt

I motion 8 (c) framställs också flera yrkanden som avser det statliga ansvaret under regionaliseringsskedet (yrkandena 1 och 4). Motionärerna vill att regionmusiken, Rikskonserter och statens kulturråd skall få ett särskilt uppdrag att ställa sin kompetens till de kommande regionala huvudmännens förfogande under utvecklingsarbetet. Motionärerna vill också att regeringen i budgetsammanhang skall beakta behovet av en medelsanvisning av 1 milj. kr. per år fram till dess reformen är genomförd i syfte att ge stöd åt utvecklingsprojekt som kan öka det regionala ansvaret. Medlen skulle kunna användas för bl. a. ökad turnéverksamhet.

Utskottet vill framhålla att det är självklart att nämnda organ i mån av resurser bör biträda de kommande huvudmännen under utvecklingsarbetet. Något särskilt uppdrag är inte erforderligt i detta syfte. Utskottet vill också framhålla att centrala musikkommittén har fått ett samordningsansvar då det gäller regionaliseringsarbetet och ett ansvar för omställningen till den nya organisationen. Då det gäller frågan om en särskild medelsanvisning anser utskottet att den pågående budgetbehandlingen i regeringskansliet inte bör föregripas. Motionsyrkandena bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Slutligen tar utskottet upp ett yrkande i motion 8 (c) om musikteater. Motionärerna vill att centrala musikkommittén skall se över ansvaret för och i vilka former turnerande musikteater skall bedrivas (yrkande 6 delvis). De framhåller att utbudet av musikteater är synnerligen snedfördelat över

landet. Det är av stor betydelse, anför motionärerna, att de resurser och den kompetens som finns inom regionmusiken, Rikskonserter och Riksteatern tillvaratas.

Det ingår i den centrala musikkommitténs uppgifter att utreda frågan om hur stöd från den centrala musikinstitutionen skall kunna lämnas till olika turnéer. Denna uppgift för kommittén innebär bl. a. att kommittén i fråga om musikteater måste ta ställning till avgränsningen gentemot Riksteaterns verksamhet. Kommittén får således anledning att i viss utsträckning pröva den fråga som tas upp av motionärerna.

Utskottet anser att det är viktigt att centrala musikkommittén får koncentrera sig på de uppgifter, som direkt avser det här aktuella regionaliseringsarbetet. Dessa är arbetskrävande och som framgår av det föregående är tidsmarginalen för utvecklingsarbetet knapp. Utskottet är därför inte berett att med anledning av motionen förorda en vidgning av kommitténs uppdrag i här aktuellt avseende. Motionsyrkandet bör således inte föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet vill tillägga att också det arbete som centrala musikkommittén kommer att utföra i fråga om samverkansmodeller för de nya huvudmännen kan bli av värde för samverkan på musikteaterområdet.

Utöver det ovan anförda föranleder propositionen inte någon erinran eller något särskilt uttalande från utskottets sida.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:1 godkänner att regionmusiken och Rikskonserter regionaliseras och samordnas,
2. beträffande *erbjudande till landstingen att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamhet Rikskonserter och regionmusiken bedriver*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:4 yrkandena 1 och 2 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
3. beträffande *vaktslående om den militära musiktraditionen*
   att riksdagen med avslåg på motion 1984/85:8 yrkande 7 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
4. beträffande *en återgång till särskild musikorganisation för försvaret*
   att riksdagen med avslag på motion 1983/84:1671 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
5. beträffande *musikavdelningen i Uddevalla*
   att riksdagen med avslag på motionerna 1984/85:2 och 1984/85:14 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
6. beträffande *genomförande av omorganisationen på ett samlat sätt*
   att riksdagen med avslag på motion 1983/84:1656 yrkande 2 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,

7. beträffande *musiksamarbetet i västra Sverige*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:6 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
8. beträffande *musikfrågorna i Stockholms län*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:8 yrkande 9 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
9. beträffande *de musikpolitiska handlingsprogrammen*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:5 yrkande 4 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
10. beträffande *kvalitetsaspekten vid den musikpolitiska planeringen*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:5 yrkande 1 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
11. beträffande *musikadministrationen i regionerna*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:8 yrkande 2 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
12. beträffande *studieförbundens möjligheter att utnyttja statsbidrag i vissa fall*
    att riksdagen med anledning av motion 1984/85:5 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
13. beträffande *vissa frågor om symfoni- och kammarorkestrar*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:10 yrkande 1 och motion 1984/85:12 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
14. beträffande *stöd till regionmusikavdelningar i vissa fall*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:3 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
15. beträffande *musiklivet i södra Norrland*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:13 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
16. beträffande *omfördelning av det statliga stödet till den regionala musikverksamheten*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:11 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
17. beträffande *statligt stöd till musik och teater i Skåne*
    att riksdagen med avslag på motion 1983/84:1656 yrkande 1 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
18. beträffande *resursförstärkning i vissa regioner*
    att riksdagen med avslag på motionerna 1984/85:7 och 1984/85:9 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
19. beträffande *en flexibel resurs hos de nya huvudmännen*
    att riksdagen med avslag på motion 1984/85:8 yrkande 3 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,

20. beträffande *organisationsfrågan på arbetsgivarsidan inom kulturområdet m. m.*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:1, motion 1984/85:8 yrkande 8 och motion 1984/85:10 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
21. beträffande *omfattningen av verksamheten hos den centrala musikinstitutionen*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:4 yrkande 3 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
22. beträffande *tillvaratagande av kvalitetsaspekten hos den centrala musikinstitutionen*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:5 yrkande 2 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
23. beträffande *statens ansvar för skilda musiktraditioner och -genrer m. m.*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:8 yrkande 5 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
24. beträffande *internationell artistförmedling*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:8 yrkande 6 i motsvarande del godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
25. beträffande *resurser till den centrala musikinstitutionen*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:5 yrkande 3 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
26. beträffande *tidpunkten för genomförandet av regionaliseringen*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:8 yrkande 11 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
27. beträffande *centrala musikkommitténs arbete m. m.*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:5 yrkande 6 och motion 1984/85:8 yrkande 10 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
28. beträffande *det statliga ansvaret under regionaliseringsskedet*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:8 yrkandena 1 och 4 godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:1,
29. beträffande *musikteater*
att riksdagen avslår motion 1984/85:8 yrkande 6 i motsvarande del,
30. att riksdagen i den mån frågorna inte behandlats i föregående moment godkänner vad som i proposition 1984/85:1 föreslagits
a) beträffande omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter,
b) beträffande den regionala musikorganisationen,
c) beträffande den centrala musikinstitutionen.

31. att riksdagen medger att regeringen får besluta om de förändringar av sammansättning och mandattider för styrelserna för regionmusiken och Rikskonserter som föranleds av omorganisationen,
32. beträffande *tillskapandet av en central musikinstitution*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1656 yrkande 3 i den mån yrkandet inte tillgodosetts genom vad utskottet i det föregående hemställt.

Stockholm den 27 november 1984

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Karl Boo (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Mona Sahlin (s) och Lars Hjertén (m).

Reservationer

1. Erbjudande till landstingen att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamhet Rikskonserter och regionmusiken bedriver (mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Enligt utskottets" och slutar "fria organisationer" bort ha följande lydelse:

Kommunernas anslag inom musikområdet är mångdubbelt större än landstingens. De kommunala musikskolorna har därtill kommit att utgöra ryggraden i många kommuners musikverksamhet.

Svenska kommunförbundet konstaterar, med kännedom om hur musiklivet fungerar ute i landet, att "grunden för det svenska musiklivet är en brett förankrad verksamhet ute i kommunerna, där inte minst de kommunala musikskolorna, alla amatörensembler samt föreningslivet har en avgörande betydelse."

I primärkommunerna finns således den professionella kunskap inom musiksektorn som nästan helt saknas i landstingen. För att bibehålla en hög kvalitet i musiklivet efter omorganisationen bör man ta vara på den stora kunskap och erfarenhet som finns hos de kommunala musikledarna och musikerna. En regionalisering som bygger på kommunerna framstår som ett självklart alternativ.

Utskottet stöder tanken på en regionalisering av regionmusiken och

Rikskonserters verksamhet men vill gå ett steg längre i decentralisering än vad regeringen föreslår i propositionen. Utskottet anser att kommunerna är bättre skickade än landstingen att ta huvudansvaret för en regionalisering av de båda musikinstitutionerna.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motion 4, såvitt däri hemställs att propositionens förslag skall avslås i här aktuell del och att riksdagen skall hemställa om ett nytt förslag om regionalisering av Rikskonserters och regionmusikens verksamhet enligt de riktlinjer som förordas i motionen.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *erbjudande till landstingen att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamhet Rikskonserter och regionmusiken bedriver*

att riksdagen med avslag på proposition 1984/85:1 och med bifall till motion 1984/85:4 yrkandena 1 och 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Omfattningen av verksamheten hos den centrala musikinstitutionen (mom. 21)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar "Utskottet anser i likhet" och slutar "(motion 4 yrkande 3)" bort ha följande lydelse:

I propositionen konstateras (s. 33), att "Rikskonserter länge intog en särställning genom sin omfattande utgivning av kvalitetsfonogram inom sådana genrer som jazzmusik, svensk konstmusik och folkmusik. Under senare år har emellertid allt flera andra producenter börjat ägna sig åt sådan utgivning." Dessa synpunkter har tidigare framförts i motioner av företrädare för moderata samlingspartiet med anledning av budgetpropositionen.

Även ett annat konstaterande i propositionen ansluter till de åsikter som tidigare framförts i moderata motioner. Det gäller de höga kostnaderna för den fonogramproduktion, som Rikskonserter svarat för. Regeringen har givit Rikskonserter i uppdrag att utreda den framtida fonogramuppgivningen inom en kostnadsram som är minskad till två tredjedelar av motsvarande kostnad budgetåret 1983/84.

Utskottet anser tiden nu vara mogen att i samband med den fullständiga omorganisationen gå ytterligare ett steg och helt befria den statliga, centrala musikinstitutionen från uppgiften att svara för en egen fonogramproduktion. Det är utskottets uppfattning, att man härigenom även kan tillgodose kravet på ett "smalt" utbud med hjälp av det stöd till utgivning av fonogram som kulturrådet i dag har ansvaret för men som den centrala institutionen bör ta över.

dels att utskottets hemställan under 21 bort ha följande lydelse:

21. beträffande *omfattningen av verksamheten hos den centrala musikinstitutionen*

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:1 och motion 1984/85:4 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Resurser till den centrala musikinstitutionen (mom. 25)

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar "I konsekvens" och slutar "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående understrukit vikten av att den centrala musikinstitutionen värnar om musiklivets kvalitet i alla delar av sin verksamhet. Det är uppenbart att det med de relativt begränsade resurser som föreslås bli avdelade för institutionen blir mycket svårt för denna att fullgöra sina uppgifter med iakttagande av detta kvalitetskrav. Utskottet anser mot denna bakgrund att man vid den fortsatta planeringen för regionaliseringen bör utgå från en resurstilldelning till den centrala musikinstitutionen som med 3 milj. kr. överstiger den i propositionen förordade. Bidragen till landstingen bör reduceras i motsvarande mån. Värdet av att ha en väl fungerande central institution med bl. a. serviceuppgifter väger enligt utskottets mening upp den minskning i statsbidrag för det enskilda landstinget som blir följden av utskottets förslag. I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motion 5 yrkande 3.

dels att utskottets hemställan under 25 bort ha följande lydelse:

25. beträffande *resurser till den centrala musikinstitutionen*

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:1 och med bifall till motion 1984/85:5 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Det statliga ansvaret under regionaliseringsskedet (mom. 28)

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar "Utskottet vill" och slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Centrala musikkommittén har fått ett samordningsansvar då det gäller regionaliseringsarbetet och ett ansvar för omställningen till den nya organisationen. Detta är emellertid inte tillräckligt, eftersom det är uppenbart att omställningen till den nya organisationen kommer att ställa mycket stora krav på de nya huvudmännen. Utskottet anser därför att regionmusiken, Rikskonserter och statens kulturråd i enlighet med vad som föreslås i

motion 8 skall få ett särskilt uppdrag att ställa sin kompetens till de nya huvudmännens förfogande under utvecklingsarbetet. Genom ett sådant uppdrag markeras att det stöd som huvudmännen behöver bör ges en hög prioritet.

Utskottet tillstyrker också förslaget i motion 8 om att regeringen – för att utvecklingsprojekt som kan öka det regionala ansvaret skall kunna få stöd – i budgetsammanhang skall beakta behovet av en medelsanvisning av 1 milj. kr. per år fram till dess reformen är genomförd. Medel som anvisas för sådant ändamål innebär enligt utskottets mening en god resursanvändning.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motion 8 yrkandena 1 och 4.

dels att utskottets hemställan under 28 bort ha följande lydelse:

28. beträffande *det statliga ansvaret under regionaliseringsskedet*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:1 och med bifall till motion 1984/85:8 yrkandena 1 och 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Särskilda yttranden

1. Följdfrågor med anledning av reservation 1

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Lars Hjertén (alla m) anför:

I reservation 1 föreslår vi, att den kommande regionaliseringen av Rikskonserter och regionmusiken skall bygga på primärkommunerna.

Vi har vid den fortsatta behandlingen av propositionen och motionerna avstått från att reservera oss varje gång landstingen nämnts som huvudman men ställningstagandet i övrigt varit oberoende av huvudmannaskapet.

2. Musikplutonverksamheten (s. 8)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Lars Hjertén (alla m) anför:

Det är viktigt att militärmusiken får bibehållas och utvecklas i den kommande organisationen. Vi vill särskilt betona den betydelse musikplutonen i Strängnäs har haft och har i det avseendet. En ny generation musiker har utbildats inom försvaret, en tradition har hållits vid liv och kombinerats med en nödvändig förnyelse.

Efterfrågan på utbildning inom musikplutonen har vida överstigit tillgången på utbildningsplatser. Det behov av ytterligare utbildningsplatser som sålunda manifesterats bör mötas genom att en utbildning vid en musikpluton i Västsverige aktualiseras i framtiden. Härigenom får man en geografisk spridning av en utbildning som är betydelsefull för militärmusikens framtid.

Bilaga 1

Beräkningar i propositionen rörande resurserna (milj. kr.)

Nuläget (budgetåret 1983/84)[1]	
Anslag till regionmusiken	89,6
Anslag till Rikskonserter	40,6
Tjänstemusik inom försvaret (belastar försvarshuvudtiteln)	14,7
Beräknad nedskärning för tjänstemusiken inom försvaret (till 11,8)	2,9[2]
Disponibla medel	142,0

Anm.
[1] Ej tilläggsbudget II
[2] Beloppet 2,9 kommer enligt uppgift att användas för andra musikinsatser inom försvaret

Efter reformen	
I Regionala medel	
Försvarsmusik av nuvarande regionala ensembler i Boden, Östersund, Linköping, Uddevalla och Karlskrona	8,50
Särskild förstärkning till vissa regioner (motsv. ca 30 tjänster)[1]	4,75
Stimulans och utjämningsåtgärder	2,50
Statligt bidrag till baskostnader för personal, lokaler, resor och traktamenten samt produktions- och verksamhetsmedel[2]	94,25
Totalt	110,00
II Centrala medel	
Centrala musikinstitutionen	20,25
Regionmusikavdelningen i Stockholm[3] (drygt)	11,00
Rikskonsertverksamhet i Stockholms län	0,75
Totalt	32,00
Summa I + II	142,00

Anm.
[1] Gävleborgs län 1,02
Kalmar län 1,41
Värmlands län 0,78
Norrbottens län 1,04
Västernorrlands län 0,50
Summa 4,75
[2] Därav ca 3,4 för förstärkning för resor och traktamenten
[3] Därav 3,3 ersättning för musik inom försvaret

Bilaga 2

Försvarsutskottets yttrande 1984/85:1 y

över proposition 1984/85:1 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter

Till kulturutskottet

Kulturutskottet har den 4 oktober 1984 beslutat anhålla om yttrande från försvarsutskottet över *dels* proposition 1984/85:1 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter jämte eventuella motioner, *dels* motionerna 1983/84:1656 av Per Olof Håkansson (s) om musikpolitiska frågor, yrkandena 1–3, och 1983/84:1671 av Sten Svensson (m) om musiken inom det militära försvaret, allt såvitt rör försvarsutskottets beredningsområde.

I propositionen har regeringen föreslagit riksdagen att fatta ett principbeslut om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter och godkänna riktlinjer för det förberedelse- och förhandlingsarbete som tar vid sedan principbeslutet är fattat.

I detta yttrande behandlas propositionen endast såvitt den rör musiken i försvaret och i statsceremoniella sammanhang. Vidare behandlar utskottet tre av de motioner som har väckts med anledning av propositionen, nämligen motionerna 1984/85:2, 1984/85:8, yrkande 7, och 1984/85:14 samt berör motion 1984/85:4. Motion 1983/84:1671, som har väckts under den allmänna motionstiden, behandlas också i sammanhanget.

Bakgrund

Rikskonserter tillkom efter beslut av riksdagen år 1968 (prop. 1968:45, SU 114, rskr 263). Institutet är en statligt finansierad stiftelse med uppgift att på olika sätt främja musiklivet i landet.

Regionmusiken skapades i början av 1970-talet genom en omorganisation av militärmusiken (prop. 1970:31, SU 21, rskr 282, prop. 1973:65, KrU 18, rskr 142). Den är en statlig myndighet med uppgift att framföra musik inom det allmänna musiklivet, främst genom medverkan i rikskonsertverksamheten och inom försvarsmakten. Under fjärde huvudtiteln beräknas medel för ersättning till regionmusiken för musik inom försvarsmakten och vid statsceremonier. För budgetåret 1983/84, som är utgångspunkt för de ekonomiska beräkningarna i propositionen, avsågs ca 14,7 milj. kr. för ändamålet.

Propositionen

I proposition 1984/85:1 föreslås en samordning på både central och regional nivå av regionmusiken och Rikskonserter. På central nivå skall enligt förslaget finnas en statlig musikinstitution med uppgift att stödja den regionala verksamheten och den musikpolitiska utvecklingen i landet. Landstingen erbjuds överta huvudmannaskapet för den regionala verksamheten. De nya huvudmännen får själva avgöra vilken regional indelning som är lämplig. De kan därvid välja en indelning som bygger på samverkan över länsgränserna och med de kommuner som står utanför landstingsindelningen.

Enligt propositionen skall staten även i fortsättningen ha ett särskilt ansvar för musiken inom försvaret och vid statsceremonier. Med försvaret avses i detta sammanhang – enligt vad utskottet har inhämtat – de myndigheter vars verksamhet finansieras över fjärde huvudtiteln. Staten föreslås sålunda behålla ansvaret för regionmusikavdelningen i Stockholm, som beräknas ansvara för huvuddelen av den statsceremoniella musiken och ca 25 % av antalet speltillfällen som avser tjänstemusik vid förband och skolor. Avdelningen avses inordnas i den föreslagna centrala musikinstitutionen.

Ute i landet skall enligt regeringens förslag ansvaret för tjänstemusik för försvaret läggas på fem regionala ensembler, nämligen musikavdelningarna i Boden, Östersund, Linköping, Uddevalla och Karlskrona. Staten avses ge ekonomisk kompensation för dessa åtaganden. Förutom nyssnämnda avdelningar skall f. n. också avdelningarna i Uppsala, Visby, Örebro och Halmstad kunna utföra militärmusik. Musik för försvarets räkning utförs även av andra musikavdelningar.

Åtagandena gentemot försvaret och medelsfördelningen mellan de musikavdelningar som i framtiden avses svara för försvarets behov av musik föreslås regleras i särskilda avtal, dels med Stockholmsavdelningen, dels med de berörda nya huvudmännen. Avtalen bör enligt föredragande statsrådet gälla t. v. med en uppsägningstid om två år. Staten avses dock förbinda sig att den statliga insatsen till berörda regionala ensembler skall vara oförändrad under den första femårsperioden sedan avtalen trätt i kraft. Under perioden fram till den 1 januari 1988, då den nya organisationen beräknas börja tillämpas, avses medel från fjärde huvudtiteln stå till förfogande på samma sätt och i samma omfattning som nu. Därefter beräknas den årliga insatsen från försvarsbudgeten uppgå till 11,8 milj. kr. (prisläge 1983/84). Därav avses 3,3 milj. kr. för Stockholmsavdelningen. Återstoden, 8,5 milj. kr., är tänkt att fördelas mellan de angivna regionala ensemblerna i förhållande till deras åtaganden. Medlen är beräknade för ett behov av militär tjänstemusik vid sammanlagt 700 speltillfällen, varav ca 500 vid förband och skolor och ca 200 vid statsceremonier.

Försvarsutskottet

Utskottet vill inledningsvis erinra om att den nuvarande regionmusiken har sina rötter i den militärmusikorganisation som avvecklades i början av 1970-talet. Regionmusiken övertog därvid uppgiften att mot viss ersättning från fjärde huvudtiteln tillgodose behovet av musik hos försvaret och i statsceremoniella sammanhang. På en del håll har regionmusiken haft vissa svårigheter att inom ramen för sina resurser tillhandahålla musik för försvaret på ett tillfredsställande sätt. Enligt utskottets mening är emellertid ett fortsatt utnyttjande av regionmusiken för detta ändamål den mest rationella lösning som står till buds. Den tänkta koncentrationen av ansvaret för den nu aktuella musikverksamheten till sex musikavdelningar innebär en kraftsamling av resurserna och anger en klar ansvarsfördelning. Hittillsvarande erfarenheter bör kunna tillvaratas i det omfattande arbete som måste föregå övergången till den nya organisationen.

Musiken för försvaret och i statsceremoniella sammanhang är en statlig angelägenhet. Utskottet finner det därför naturligt att musikavdelningen i Stockholm, i enlighet med regeringsförslaget, kvarstår under statligt huvudmannaskap. Utskottet har övervägt ett bibehållande av det statliga huvudmannaskapet också för övriga avdelningar som enligt propositionen skall svara för försvarets behov av musik. Utskottet har dock stannat för att biträda det principbeslut som föreslås i propositionen. Ställningstagandet har gjorts mot bakgrund av propositionens otvetydiga uttalande om statens ansvar när det gäller musiken inom försvaret och för att upprätthålla och utveckla de militärmusikaliska traditionerna. Utskottet räknar med att detta ansvar inte bara skall komma till uttryck genom det statliga huvudmannaskapet för Stockholmsavdelningen och ekonomisk kompensation till berörda musikavdelningar utan också prägla det omfattande avtalsarbete som förestår. Den föreslagna centrala myndigheten kan förutsättas få ett ansvar för fortlöpande stöd också till den militärmusikaliska verksamheten. Mot denna bakgrund är det inte påkallat att riksdagen uttalar sig i enlighet med yrkande 7 i motion 1984/85:8 (c).

Av det föregående framgår att utskottet inte tillstyrker bifall till motion 1983/84:1671 (m) som förordar en återgång till en organisation med uppgift att exklusivt svara för försvarets behov av musik. Motionären anser bl. a. att försöksverksamheten med utbildning av en musikpluton i Strängnäs bör vidareutvecklas som ett led i detta syfte. I anslutning till vad som anförs i motion 1671 om musikplutonverksamheten vill utskottet peka på sitt uttalande i annat sammanhang (FöU 1983/84:4) att denna verksamhet av dittillsvarande erfarenheter att döma är ett värdefullt tillskott till militärmusiken. Därvid framhöll utskottet också hemvärnsmusikkårerna som en värdefull tillgång. Utskottet vill i linje med dessa uttalanden understryka betydelsen av att musikkårer med frivillig personal och värnpliktiga även i fortsättningen får utgöra komplement till regionmusiken. Genom sådana

musikkårers insatser minskar behovet av framträdanden av regionmusiken. Därigenom breddas också förståelsen för militärmusiken och dess traditioner. De kan i vissa fall även bidra till nydaning av militärmusiken.

Utskottet vill också något uppehålla sig vid motionerna 1984/85:2 (c,m,fp) och 1984/85:14 (m) som rör huvudmannaskapet för regionmusikavdelningen i Uddevalla. Motionärerna anser att denna avdelning liksom Stockholmsavdelningen bör kvarstå under statligt huvudmannaskap. Som motiv framhålls bl. a. att avdelningen redan nu till 70 % används för musik för försvaret och i statsceremoniella sammanhang. Detta engagemang kommer, hävdar motionärerna, att ytterligare öka i den föreslagna organisationen eftersom Uddevallaavdelningen i denna blir den enda musikavdelningen i Västra militärområdet som är profilerad för militärmusikaliska framträdanden.

Utskottet har inte kunnat finna att Uddevallaavdelningens uppgifter för försvarsmakten och i statsceremoniella sammanhang kan jämställas med Stockholmsavdelningens. De torde i framtiden varken till form eller omfattning i nämnvärd grad komma att avvika från dem som övriga ensembler med motsvarande uppgifter kan förväntas få. Enligt utskottets bedömning finns det därför inte skäl att ge Uddevallaavdelningen den organisatoriska särställning som motionärerna föreslår. Motionerna bör avslås.

Föredragande statsrådet uttalar att det i anslutning till arbetet med de särskilda avtal som skall reglera ifrågavarande musikavdelningars åtaganden bör prövas vilken lösning för Gotlands kommun som är mest praktisk. Utskottet vill understryka betydelsen av att försvarets behov av musik på Gotland blir tillgodosett.

Minskningen av antalet regionmusikavdelningar som lämpar sig för militärmusik torde öka behovet av resor för de avdelningar som har kvar denna uppgift. Det är enligt utskottets mening angeläget att en sådan ökning motverkas i största möjliga utsträckning, t. ex. genom att i överenskommelser med huvudmännen öppnas möjlighet till visst samarbete med andra regionmusikavdelningar och med frivilliga militärmusikkårer.

Motion 1984/85:4 (m) godtar propositionens förslag rörande musiken för försvaret men avstyrker att landstingen skall vara huvudmän för regionmusiken. Motionärerna vill i stället ha ett primärkommunalt huvudmannaskap. Försvarsutskottet vill i denna del endast framhålla att varje ändring av huvudmannaskapet bör förenas med garantier för goda förutsättningar att tillgodose försvarets musikbehov.

Sammanfattningsvis anser försvarsutskottet att regeringens förslag till riktlinjer för att tillgodose behovet av musik för försvaret och i statsceremoniella sammanhang bör godkännas. Detta innebär att utskottet förordar att

motionerna 1983/84:1671, 1984/85:2, 1984/85:8, yrkande 7, och 1984/85:14 avslås av riksdagen.

Stockholm den 13 november 1984

På försvarsutskottets vägnar
OLLE GÖRANSSON

Närvarande: Olle Göransson (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Åke Gustavsson (s), Göthe Knutson (m), Olle Aulin (m), Ulla Ekelund (c), Mats Olsson (s), Anita Bråkenhielm (m), Eric Hägelmark (fp), Inge Carlsson (s), Iréne Vestlund (s), Erik Olsson (m), Sverre Palm (s), Marita Bengtsson (s) och Kenth Högström (s).

Avvikande mening

Göthe Knutson (m), Olle Aulin (m), Anita Bråkenhielm (m), Eric Hägelmark (fp) och Erik Olsson (m) anser

dels att den del av utskottets anförande som på s. 35 börjar "Musiken för" och på s. 36 slutar "bör avslås" bort ha följande lydelse:

Musiken för försvaret och i statsceremoniella sammanhang är en statlig angelägenhet. Utskottet finner det därför naturligt att musikavdelningen i Stockholm, i enlighet med regeringsförslaget, kvarstår under statligt huvudmannaskap. I motsats till regeringen har utskottet emellertid funnit att detta bör gälla också de fem övriga musikavdelningar som enligt propositionen skall svara för försvarets behov av musik. Verksamhetsområdet kommer för flera av dem att vara geografiskt betydligt större än existerande kommunala eller landstingskommunala regioner. Med en sådan lösning tar staten i full utsträckning ansvar när det gäller musiken inom försvaret och för att upprätthålla och utveckla de militärmusikaliska traditionerna. Om riksdagen delar försvarsutskottets mening i denna del finns det ingen anledning till något uttalande i enlighet med yrkande 7 i motion 1984/85:8 (c). Ställningstagandet ligger i linje med motion 1983/84:1671 (m) men sammanfaller inte med motionärens yrkande, som innebär att militärmusiken bör få en organisationsform som är fristående från regionmusiken. Yrkandena i motionerna 1984/85:2 (c,m,fp) och 1984/85:14 (m) om huvudmannaskapet för regionmusikavdelningen i Uddevalla blir tillgodosedda med den lösning som försvarsutskottet förordar.

Utskottet vill här peka på sitt uttalande i annat sammanhang (FöU 1983/84:4) att musikplutonverksamheten av dittillsvarande erfarenheter att döma är ett värdefullt tillskott till militärmusiken. Därvid framhöll utskottet också hemvärnsmusikkårerna som en värdefull tillgång. Försvarsutskottet vill i linje med dessa uttalanden starkt understryka betydelsen av att

musikkårer med frivillig personal och värnpliktiga även i fortsättningen får utgöra komplement till regionmusiken. Genom sådana musikkårers insatser minskar behovet av framträdanden av regionmusiken. Därigenom breddas också förståelsen för militärmusiken och dess traditioner. De kan i vissa fall även bidra till nydaning av militärmusiken.

dels att den del av utskottets anförande som på s. 36 börjar "Sammanfattningsvis anser" och på s. 37 slutar "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

Sammanfattningsvis anser försvarsutskottet att regeringens förslag till riktlinjer för att tillgodose behovet av musik för försvaret bör, i linje med motion 1983/84:1671 och med bifall till motionerna 1984/85:2 och 1984/85:14, godkännas med den ändringen att inte bara regionmusikens avdelning i Stockholm utan även dess nuvarande avdelningar i Boden, Östersund, Linköping, Uddevalla och Karlskrona kvarstår under statligt huvudmannaskap. Motion 1984/85:8, yrkande 7, bör avslås av riksdagen.

Särskilt yttrande

av Gunnar Björk i Gävle (c) och Ulla Ekelund (c).

Vi stöder förslaget i propositionen att fem regionala ensembler, nämligen nuvarande musikavdelningarna i Boden, Östersund, Linköping, Uddevalla och Karlskrona, under berörda landstings huvudmannaskap tillsammans med den statliga musikkåren i Stockholm får ansvaret att tillgodose behovet av tjänstemusik för försvaret. Det statliga ansvaret för musiken för försvaret är framträdande. Vi anser det emellertid viktigt att på föreslaget sätt ett ansvar för försvarsmusiken ute i landet förs ner till den nivå där verksamheten skall genomföras. Vi vill starkt understryka att berörda landsting bör få full ekonomisk kompensation för sina åtaganden rörande musiken för försvaret.

Innehåll

Sammanfattning 1
Propositionens hemställan 2
Motioner 2
Vissa bakgrundsuppgifter 5

Utskottet
Principfrågan om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter 6
Den regionala musikorganisationen
Grunder för regional indelning 10
Uppgifter 11
Resurser 16
Verksamhetsform m. m. 19
Den centrala musikinstitutionen
Uppgifter 20
Verksamhetsformer 23
Resurser 23
Genomförande 23
Vissa övergångsfrågor 24
Övrigt 24
Hemställan 25

Reservationer
1. Erbjudande till landstingen att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamhet Rikskonserter och regionmusiken bedriver (m) 28
2. Omfattningen av verksamheten hos den centrala musikinstitutionen (m) 29
3. Resurser till den centrala musikinstitutionen (fp) 30
4. Det statliga ansvaret under regionaliseringsskedet (c) 30

Särskilda yttranden
1. Följdfrågor med anledning av reservation 1 (m) 31
2. Musikplutonverksamheten (m) 31

Bilagor
1. Beräkningar i propositionen rörande resurserna (milj. kr.) 32
2. Försvarsutskottets yttrande 1984/85:1 y 33

minab/gotab Stockholm 1984 79330